

УДК 631.3:631.51

ТЕОРЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМИ ПОПЕРЕЧНОГО ПЕРЕРІЗУ СОШНИКА ЗЕРНОВОЇ СІВАЛКИ

Гаєк Є.А., к.т.н., ст. викл., Анісімов Д.О.

(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

При русі сошника в ґрунті основним видом деформації при підрізання пласта є зминання ґрунту. Зминання матеріалу є одним з найбільш енергоємних видів деформації. Для розрахунку витрат енергії на деформацію і підйом ґрунту обґрунтуємо форму поперечного перерізу стійки сошника. Для цього розділимо стійку нескінченно великим числом паралельних площин і отримаємо деформації ґрунту нескінченно малої товщини.

Проаналізувавши розподіл тиску на отриману з диференціальних рівнянь форму стійки ми прийшли до висновку, що форму стійки необхідно привести до форми клина, виходячи з конструкційних особливостей (рис. 1).

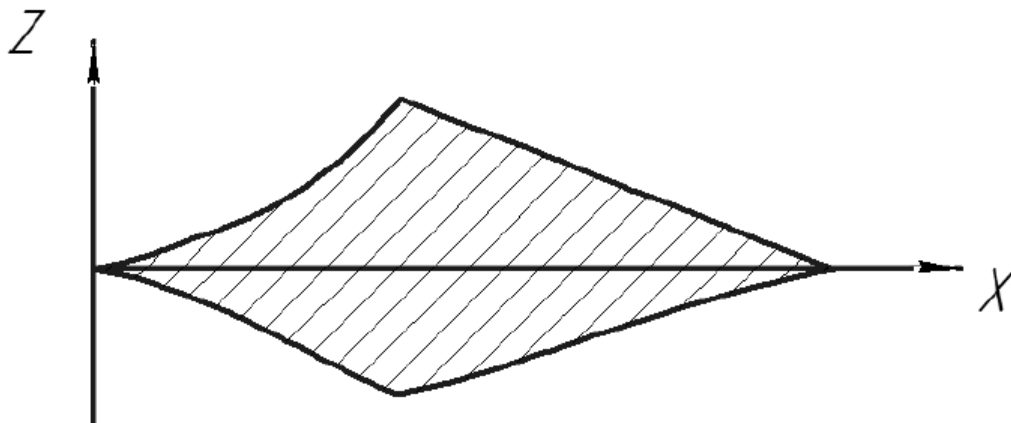

Рисунок 1. – Форма поперечного перерізу стійки сошника, отримана при рішенні диференціальних рівнянь

Визначимо кут w з залежності:

$$w = \arctg f,$$

де f - коефіцієнт тертя ґрунту об металеву поверхню деформатора (сталь).

Кут залежить від коефіцієнта тертя ґрунту про металеву поверхню (сталь). $w = 15...25$ град.

Висновок. Кут w залежить від типу ґрунтів, на яких він буде використаний, то кут заточування сошника $\alpha = 2w$ Таким чином кут заточки сошника для суглинних ґрунтів $\alpha = 30...50$ град.

Список літератури:

1. Харченко С.О. Напрямок в розробці агротехнологій блочно-варіантних систем для господарств різних технологічних рівнів / С.О. Харченко, О.І. Анікєєв, М.О. Циганенко, О.Д. Калюжний, Г.В. Рудницька, В.В. Качанов, О.М.

Красноруцький, С.А. Чигрина, К.Г. Сировицький, Є.А. Гаєк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, Вип. 156, – 2015. с. 174-179.

2. Мельник В.И. Экономическая эффективность элементов системы точного земледелия / В.И. Мельник, А.И. Аникеев, М.А. Цыганенко, К.Г. Сыровицкий // MOTROL. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture, Vol. 17, No. 7, – 2001. с. 61-66.

3. Циганенко М.О. Оптимізація процесу збирання та транспортування врожаю зернових культур з використанням бункера-накопичувача // М.О. Циганенко, К.Г. Сировицький, О.А. Романащенко // Інженерія природокористування, № 2 (10), – 2018. с. 87-93.

4. Мельник В.І. Багатодисковий розкидач мінеральних добрив з дозуючозеркидаючими модулями / В.І. Мельник, О.Д. Калюжний, Р.В. Рідний, О.А. Романащенко // Інженерія природокористування, № 1 (9), – 2018. с. 96-99.

5. В.І. Пастухов. Довідник з машиновикористання у землеробстві / За ред. В.І. Пастухова. – Харків, «Веста», 2001. – 347 с.

6. Харченко С.О. Польові дослідження борони-луцильника Дука-4 з стійками кріплення дисків різної жорсткості / С.О. Харченко, О.І. Анікеєв, М.О. Циганенко, Р.В. Антощенков, В.В. Качанов, О.Д. Калюжний, Є.А. Гаєк, Г.В. Сорокотяга // Інженерія природокористування, № 1, – 2017. с. 58-62.

7. Мельник В.І. Удосконалення роторного розкидача органічних добрив / В.І. Мельник, О.А. Романащенко, О.І. Анікеєв, Г.В. Фесенко // Інженерія природокористування, № 2 (10), – 2018. с. 59-62.

8. Шуляк М.Л. Оцінка функціонування сільськогосподарського агрегату за динамічними критеріями / М.Л. Шуляк, А.Т. Лебедев, М.П. Артёмов, Є.І. Калінін // Технічний сервіс агропромислового, лісового та транспортного комплексів, № 4, – 2016. с. 218-226.

9. Мельник В.І. Нові можливості при сумісних посівах кормових культур / В.І. Мельник, В.І. Пастухов, М.О. Циганенко, О.І. Анікеєв, В.В. Качанов // Інженерія природокористування, № 2 (10), – 2018. с. 32-36.

10. Мельник В.І. Порівняльний аналіз використання тракторів вітчизняного виробництва на традиційній та енергозберігаючій технології вирощування сільськогосподарських культур / В.І. Мельник, О.І. Анікеєв, О.О. Купін // Інженерія природокористування, № 2 (10), – 2018. с. 63-73.

11. Анікеєв А.И. К вопросу повышения эффективной процесса уборки урожая путем внедрения элементов агрологистики / А.И. Анікеєв, М.А. Цыганенко, К.Г. Сыровицкий, А.Р. Коваль // Motrol. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. Vol. 18, № 7. Polish Academy of Sciences. 2016. – 49 - 54.

12. Експлуатація та сервіс техніки. Частина І. Трактори. Навчальний посібник. / С.О. Харченко, О.В. Адамчук, О.І. Анікеєв, К.Г. Сировицький, Є.А. Гаєк, І.С. Тіщенко, Д.О. Харченко. За ред. С.О. Харченка. – Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2020. - 140 с.